

DEPREM HAZIRLIKLARI = YENİ BİR YAŞAM BİÇİMİ İÇİN DEĞİŞİM FIRSATI

(Rev. 1.0 - Pazar, 24 Mart 2002)

1. Deprem sırasında ve sonrasında doğabilecek risk kombinasyonlarının sayısı neredeyse sonsuzdur. Bu senaryoların herbirine karşı önlem paketi geliştirmek imkânsızdır.
2. Bunun yerine, her bir riski bir “risk modülü” olarak kabul edip o modül için önlem geliştirildiği takdirde, bu risklerin oluşturabilecekleri kombinasyonlar için de büyük ölçüde önlem alınmış olacaktır.
3. Bu risklere karşı hazırlıklı olma zorunluğu psikolojik gerginliklere yol açabilir. Gerginliklerin esas nedeni, belirsizliklerin yarattığı korkulardır. “*Deprem ne zaman olacak?*”, “*beni nerede yakalayacak?*”, “*ailemi, çocuklarımı nasıl koruyacağım?*”, “*yangın da çıkar mı?*”, “*evim yıkılır mı?*”, “*daha sonra ne yapacağım?*”, vs vs vs... Bunların her biri birer stres kaynağı olabilir.
4. Bütün bu korkular yerine, yeni bir yaşam biçiminin –yeni gereklilikler, yeni ihtiyaçlar, yeni bir bilinç- bizi zorladığı koşulları bir değişim fırsatı olarak da alabiliriz. Plânsız yaşamaktan plân yapmaya ve uymaya, sağlığını ihmal etmekten ona dikkat etmeye, ihtiyaçlarımızı öğrenmeye, vakti –yani ömrümüzü- verimli kullanmaya geçmeyi seçebiliriz. Bu ise bir yaşam sevinci olabilir.
5. Aşağıda, bir ailenin özel durumu için çeşitli risk modülleri, bunlara karşı alabilecekleri önlemler, bu önlemlerin yaşama geçirilmesi için yapılması gerekenler, bunları yapmaktan sorumlu olanlar ve nihayet uygulama sonuçlarına ilişkin kısa notların yazılabileceği sütunlardan oluşan bir tablo görülmüyor. Bu tablo, belirli bir ailenin özel ihtiyaç ve imkanlarına göre tasarlanmıştır. Bir başka aile başka ihtiyaç ve imkanlara sahip olabilir.

No	Tip	Risk modülleri	Öngörüleebilecek çözümler	Yapılacak işler	Sorumlu	Durum izleme
1	A	Panik (deprem sırasında ve hemen sonrasında)	Uyku-uyanık, gündüz-gece- ev-ev dışı hallerinin çeşitli kombinasyonlarında, ilk 1 ve 10 dakikalarda neler yapılması gerektiğinin planlanması ve bunları herkesin -birbirine sormaya ihtiyaç kalmadan- otomatik yapar hale gelmesi.	<p>(1a) Deprem başladığında, herkesin kendince belirlemiş olduğu bir “mantra”yı söylemesi ve bu yolla aklını devreye sokma işaretini –kendine- vermesi. Mantra’nın unutulmaması için herkesin kendince önlemler alması (örn. göz önünde bir yere herkesin mantrasını yazıp sürekli görmesini sağlaması gibi).</p> <p>(1b) Basit, etkili ve kolay hatırlanabilir şu ilkelerin “ezberlenmesi”: ve bir yere yazılıp göz önünde bulundurulması</p> <ul style="list-style-type: none"> - Diğer(ler)ini panikten koru (mantrasını hatırlat) - Diğer(ler)inin toparlanmasına yardım et, - Ocağı –gaz / elektirk- söndür, - Gazı kes, - Bulduğun yerin en sağlam yerini kestir ve birlikte gidilmesini sağla: <ul style="list-style-type: none"> o Ev için sığınağa¹, fırsat yoksa herhangi bir yaşam üçgenine², o Sokakta ise açık alana, yok ise yaşam üçgenine, o Bir ofiste ise önce yaşam üçgenine, ilk fırsatta dar açıklıklı –koridor gibi- bir yere, daha sonra dışarı. - Kıyafetini³ giyin, - Sakinleştirici hapını al, - Radyoyu –çalıyorsa TV’yi- aç, - Kedi kafeslerini hazırla, kediler el altında bulunsun. Kafeslere kuru ve yaş mama koy. - Herkesin sırt çantaları el altında olsun. - Duruma göre evde kalmaya, dışarı çıkmaya ya da bir başka hareket biçimine karar ver. 		

¹ Sığınak = RRR ev için: koridorlar (kitaplık, portmanto ve kapı giriş koridorları), SOYAK için: kapı girişi ve banyo koridorları.

² Aile bireylerinin, her buldukları yerde (ev içi, dışı vs), en yakın yaşam üçgenlerini kestirebilecek bir göz alışkanlığı edinmeleri iyi bir egzersizdir.

³ Kıyafet = deprem durumlarında giyilen, oturup kalkmaya, sokağa çıkmaya, soyunmadan bunlarla yatmaya uygun, soğuktan ve yağmurdan koruyucu, ayakkabıları sağlam ve rahat bir kıyafettir.

No	Tip	Risk modülleri	Öngörüleebilecek çözümler	Yapılacak işler	Sorumlu	Durum izleme
2	B	Fiziki erişim güçlüğü				
3	B	İletişim güçlüğü	Telsiz edinilmesi	PMR tipi 2 telsiz almak için görüş	Xxx	
4	B	MMM ve KKK'nın özel durumları	<ol style="list-style-type: none"> 1. Yatalak hasta için, deprem anında koridorda bir sandalyeye oturtularak kendini güvende hissetmesinin temini. 2. Yatalak hasta tüm ilaçlarının toplu olarak, taşınabilir bir şey içinde (çanta gibi) bulundurulması 3. yyy (anneannede iken) : Bir an evvel evden uzaklaşılması için : <ul style="list-style-type: none"> - Bir sırt çantası içinde en çok ihtiyaç olabilecek yedek eşyalarının portmantoda hazır bulundurulması, - Daha önce oyunla karışık olarak depreme alıştıırılarak olası paniğinin önlenmesi ("<i>haydi deprem oluyor, hazır olalım vbg</i>". - Evden uzaklaşılabilir yerlerin evvelce planlanması. 	<ol style="list-style-type: none"> 1a. ddd odasında bir sandalye bulundurulması, 1b. WC ve banyoda iken, orada kalmaları ve yardım beklemeleri, 2a. Bir el çantası bulunup Poli'ye verilecek, 2b. Önemli ilaçlarından birer-ikişer yedek bulundurulacak, 3a. Sırt çantası alınıp hazırlanması 3b. Oyunun sık sık yapılarak, deprem korkusunun tamamen eğlenceye çevrilmesi 3c. Çevrede inceleme yapılması 	Xxx Xxx LBT LBT kanaliyla LBT kanaliyla	
5	A	Ağır yaralanma, ölüm	(Düşünülecek)			
6	B	Hafif yaralanmalar	İlk yardım kursu alınması	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vakıf kursları incelenecek, yok ise bir başka ilk yardım kursu bulunacak, 2. Dr. mmmm (Bkz. Sıra No. 30) vasıtasıyla bilgisayar destekli ilk yardım eğitimi yazılımını görüş 	Xxx Xxx	
7	C	Ağır olmayan hastalıklar (grip, diyare vb)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Her an her yerde bulunabilecek şeylere dayalı tedaviler içeren bir yayının sırt çantası (Bkz. 36) içinde bulundurulması, 2. Sırt çantasında Cold Capsule tipinde ilaç bulundurulması 3. Sırt çantasında gerekli ilaçlar bulundurulacak 	<ol style="list-style-type: none"> (1a) Dr. Mmmm ve kkkkkk sorulacak, (1b) Kitapçılarda aranması (1c) İnternette arama (2) mmm'ye sipariş edilecek (3) Gerekli ilaç listesi yapılacak 	Xxx LBT Xxx Xxx Xxx	

No	Tip	Risk modülleri	Öngörülebilir çözümler	Yapılacak işler	Sorumlu	Durum izleme
8	C	Moral çöküntü, depresyon (deprem sonrası)	(Düşünülecek)			
9	B	Eldeki imkanları koruma güçlüğü (kapkaç, yağma vs'ye karşı) + kıt imkanları kurnazlıkla suistimal edenlere karşı korunma güçlüğü	<ol style="list-style-type: none"> (Düşünülecek) Prof. Işıkara ile görüşülerek yaygın bir saygılaşım kampanyası çerçevesinde toplumda, "karşılıklı saygının deprem önlemleri açısından önemi" hk. Bilinç yaratılması için medya nezdinde girişim. Spray vb caydırıcılar 	<ol style="list-style-type: none"> AAA. İle "en uygun hangisi" hk. Görüş Ziyaret et Prof. aaa'den bilgi al 	Xxx	
10	B	Daimi kullanılan ilaç temininde güçlük	En önemli ilaçların (özellikle uuuu için) listesi yapılıp yedek bulundurulması ve zaman zaman yenilenmesi için tanıdık ve güvenilir bir eczacı ile anlaşma yapılması (gerekirse mevcutların kullanılmadan atılıp yenilerinin satın alınması şeklinde bir otomatik yenileme))	Eczacı ttt hanımla görüşülecek	Xxx	
11	B	Susuzluk	<ol style="list-style-type: none"> Evde her an 2 dolu (açılmamış) tüpsu bulundurulması Yedek bidonda kullanma suyu bulundurulması ve her hafta kullanılıp yenilenmesi Ev içine yedek depo yaptırılması Kötü sudan su elde etme cihazı temini 	<ol style="list-style-type: none"> Aile toplantısında mutabakat Xxx ile mutabakat Şahin usta ile görüşülecek LBT yoluyla temini 	Xxx LBT	
12	C	Açlık	<ol style="list-style-type: none"> Arabada bir kısım yiyecek bulundurulması ve periyodik yenilenmesi Evde kuru bakliyat ve konserve balık bulundurulması ve periyodik olarak – kullanılmasa dahi atılıp- yenilenmesi Normal kiloya inilerek ve sağlıklı yiyecek alışkanlığının kazanılarak çeşitli bağımlılıkların –şeker, damak tadı vb- azaltılması 	<ol style="list-style-type: none"> (1a) Liste yapılması için Xxx ile beyin fırtınası yapılması (1b) Araba bagajındaki gereksiz malzemelerin ayıklanması (2) Xxx ile mutabakat (3a) Xxx ve Xxx arasında ciddi mutabakat (3b) Yakın görüşülenlerle ciddi mutabakat 	MM SM Xxx Xxx Xxx	
13	C	Bankadaki paranın kullanılmayışı	<ol style="list-style-type: none"> Bir miktar paranın rrrr hesabına yatırılması (Düşünülecek) 	(1) RRRR ile görüşülecek	Xxx	

No	Tip	Risk modülleri	Öngörülebilir çözümler	Yapılacak işler	Sorumlu	Durum izleme
14	B	Eldeki paranın kaybı veya kullanılamaz hale gelişi	(Düşünülecek)			
15	B	Para taşıma ve korumanın güçlüğü	1. (Bkz. Sıra No 9) 2. Para taşıma kemeri 3. Bel çantası	(2) Araştırılacak (GGG bilebilir) (3) Mevcutlar bulunacak	Xxx	
16	C	Önemli bilgilere erişememe (Palm'ın kaybolması, evrak kopyalarına erişememe vs)	1. Palm Back-up'ının sss\$teki bilgisayarda, disket kopyalarının ise mmm, ççç ev de saklanması 2. Önemli evrakların birer takım kopyalarının ççç evde ve mmm\$lerde saklanması;	(1) kopyaların yapılması, nnnn bilgisayara yüklenmesi ve Ankarada kalınacak tarihte eve bırakılması (2) (1) gibi. (3) araba ile gidilirken götürülecek	Xxx	
17	D	Evdeki bilgisayarların kullanılamaz duruma gelişi	1. Önemli bilgisayar dosyalarının kopyalarının zip'e alınıp Kosgebe saklanması 2. iBook'un back up olarak kullanımı	(1a) MMMM' her ay en az 1 defa gelip back up alsın (1b) 500GB hard disk alınması (2) AK iBook'a da Back up yüklesin	Xxx	
18	C	Cari gelir sağlama imkanlarının kaybolması	(Düşünülecek)			
19	C	Riskli zamanlarda ⁴ daha güvenli bir yerde yaşam sürdürebilme	(Düşünülecek)			
20	B	Oto'nun tahrip olması	1. 2 apt. arası dışında yerlere –okul tarafı, cadde üzeri, kebabçının sırası gibi- park etmek (Xxx için), 2. Tenis kortu yanına park etmek (LBT için), 3. Bir bisiklet bulundurulması		Xxx	
21	B	Oto'nun yakıtsız kalması	1. Oto'nun hem benzin hem LPG ile çalışır duruma getirilmesi (mutfak tüpü ile de çalışabilmeli) 2. Bir yerde yedek benzin ve yedek LPG tüpü bulundurulması	(1a) SM\$den, LPG'ye çevirme işi yapan birisini bulmasını iste, (1b)LBT'nin mm beye danışması (2a) Yanmaz benzin bidonu alınması	Xxx LBT SM	

⁴ Depremlerin sıklaşması veya deprem ihbarı yapılması vbğ haller

No	Tip	Risk modülleri	Öngörülebilir çözümler	Yapılacak işler	Sorumlu	Durum izleme
			3. Her an dolu depo bulundurulması	(2b) arsada konteyner ve evde muhafaza imkanlarının araştırılması (3) SM ve LBT ile görüş	Xxx+LBT Xxx	
22	C	Oto'nun lastiklerinin patlaması	1. Tubless tamir takımı bulundur (Xxx ve LBT için 2 takım) 2. Finilec bulundur	(1) Bauhaus'tan satın al (2) Arabada var mı kontrol et, yoksa satın al	Xxx SM	
23	B	Oto'da acil malzeme eksikliği	Neler bulunması gerektiğinin bir listesi yapıp bulundurulur	(No 18 ile aynı)	Xxx	
24	B	Enerji –çeşitli türlerde-yokluğu	1. 400W rüzgar türbini tesisi (eve)			
25	B	Ulaşılmak istenen noktalara gidebilecek açık yolların bilinmeyişi ve bu konuda bilgi alınamayışi	(Navigator)			
26	D	Masraf –özellikle de ceza-üreten gider kalemlerinin sürmesi	(Düşünülecek)			
27	C	Deprem sonrası ihtiyaçları için gereken çeşitli eşyanın güvenli bir yerde bulundurulamayışı	1. İstanbulun değişik semtlerindeki tanıdıklara dağıtılmış olarak saklama ve buna karşılık onların bizde saklanması (tahrip olma bileşik olasılığını azaltır) 2. MMM evde bulundurulabilecek olanlar (acil ihtiyaç olmayabilecekler) 3. KKKK konulabilecek bir konteynerde bulundurulacak olanlar			